

FRÄMJANDET AV EN ENHETLIG BESKATTNING INOM SKATTEFÖRVALTNINGEN

Främjandet av en enhetlig beskattning har i lagstiftningen angetts som en uppgift för Skattestyrelsen allt sedan denna grundades. Behoven av att utveckla enhetligheten lyftes betonat fram i de rekommendationer till åtgärder som framfördes i slutrapporten från arbetsgruppen för rättsskyddet i beskattningen mot slutet av förra årtiondet. Inom skatteförvaltningen påbörjades ett utvecklingsarbete, vars effekter nu önskades klarlägga.

Skatteförvaltningens utgifter på årsbasis är ca 350 miljoner euro. Revisionen hänförde sig till en väsentlig kvalitetsfaktor i den verksamhet som åstadkommit med de resurserna. Att lyfta fram utvecklandet av enhetligheten är i skatteförvaltningen en central faktor som definierar förvaltningens transparens och öppenhet. I och med projektet för resultatstyrning och redovisningsskyldighet bör förvaltningen allt bättre kunna beskriva för riksdagen och andra intressegrupper vilka effekterna av dess verksamhet är.

Huvudfrågan vid revisionen var hur hela skatteförvaltningen främjar enhetlighet när den verkställer beskattningen. Avsikten var att klargöra hur kravet på enhetlighet har beaktats i ledandet och hur skatteförvaltningen har strävat till att påverka de faktorer som har verkningar på enhetligheten i beskattningen. Föremål för granskning var dessutom metoderna för uppföljning av tillståndet för enhetligheten och vilken utveckling som skett i fråga om dem.

Vid revisionen observerades att under det senaste årtiondet inom skatteförvaltningen har skett en avsevärd positiv utveckling i främjandet av en enhetlig beskattning. Revisionsverket anser det vara viktigt att enhetligheten har gjorts till ett av de viktigaste tyngdpunktsområdena i utvecklandet av verksamheten. Många åtgärder, såsom instruktioner, gjorda utredningar, utvecklade processer, satsningar på utbildning och måluppställande, har inverkat befrämjande på enhetligheten.

Enligt observationerna vid revisionen har resultatstyrning och -ledning inte använts särskilt väl som instrument för att främja enhetligheten. Man har inte lyckats knyta den egentliga utförande nivån med hjälp av målsättningar till främjandet av enhetligheten. Innehållet i enhetligheten har inte kunnat ges en klart avgränsad definition och inte heller har skapats en grund för utvärdering eller mätande av graden av enhetlighet.

Revisionen presenterar två undersökningar som gjorts om tillståndet för enhetligheten. De är de enda betydande informationskällorna som beskriver tillståndet för enhetligheten. Med stöd av revisionen kan konstateras att det egentligen inte existerar någon information om hur enhetligheten i beskattningen har utvecklats eller om effekterna av de olika metoder som använts för att främja den.

Revisionsverket anser att skatteförvaltningen klart borde definiera innehållet i begreppet enhetlig beskattning. Det vore bra om hela organisationen har en gemensam uppfattning om vad som är enhetligt, när beskattningen är enhetlig.

Att utveckla enhetlighet i beskattningen är en omfattande uppgift som inkluderar många ofta svårlösta faktorer. Ett framgångsrikt genomförande av den helhet dessa faktorer utgör förutsätter en klart dokumenterad plan och ett åtgärdsprogram.

Tyngdpunkten borde förskjutas från en normbaserad styrning av enhetligheten till ledningen och särskilt med resultatstyrningen som verktyg. Finansministeriet borde ta ett fastare styrningsgrepp genom att utveckla de för skatteförvaltningen uppställda målsättningarna så att de mera konkret främjar enhetligheten. Resultatmålen borde utgöra en logisk helhet på alla nivåer av förvaltningen. Den borde vara så specificerad, att alla målsättningar som eftersträvar enhetlighet klart kan urskiljas.

Man borde gå in för att åstadkomma ett uppföljningssystem som täcker hela det definierade begreppet enhetlig beskattning och beskriver det rådande tillståndet och utvecklingen. Ifall ett sådant till några delar anses vara omöjligt att genomföra, bör hindren för genomförandet behandlas och dokumenteras. Intressegrupperna bör ha information om de till frågan anknutna problemen och om volymen för en eventuell satsning av resurser för verkställande av den mera omfattande uppföljningen. Öppenhet i förvaltningen och transparens i verksamheten förutsätter att uppföljningsdata alstras i tillräcklig omfattning.